

— ● HOLLY MORRIS — ●

NUOTYKIŲ DIVOS

*Klajonės ieškant moterų,
kurios keičia pasaulį*

TURINYS

Prologas / 13

Autorė pasakoja naivias ir puikybės kupinas pradžios istorijas apie tai, kaip nėrė į estrogenais įkrautas keliones po pasaulį. Ji gundo keliais riebesniais kąsneliais ir laukiančiomis nesėkmėmis – *Galvų medžiotojai! Dezertyrai! Emocinės suirutės!* – ir vis dėlto stengiasi neatskleisti per daug.

1 SKYRIUS

Tarp paradoksų / 24

Filmavimo komanda slapčia prasmunka į Kubą, kad nufilmuotų televizijai bandomąją „Nuotykių divų“ laidą. Uraganas, besiskleidžianti motinos ir dukters santykių dinamika, išsisukinėjančios pašnekovės – visa tai tik priedas prie toli gražu ne vientiso kūrybos proceso. Vis dėlto hiphopo grupė, tremtinė ir santerijos dvasinė vadovė (ir daugelis kitų) atskleidžia unikalius divų idėjos elementus raudonojoje Kastro saloje: Erosą, riziką ir mačizmą-leninizmą.

2 SKYRIUS

Galvosūkių ir šernų medžioklės / 90

Pasakoja apie nuotykių Malaizijoje, padėjusį finansiškai paremti „Nuotykių divas“ per vieną iš daugelio jų nuopolių. Čia autorė jau neria giliau ir aprėpia platesnes geopolitines problemas, tokias kaip globalizacija, gamtos niokojimas, vietos gyventojų naikinimas ir panašiai, tačiau perskaitę šį skyrių veikiausiai prisiminsite tik milžinišką gyvatę.

3 SKYRIUS

Šventa karvė / 137

Filmavimo komanda susipažįsta su šalimi, kurioje knibždėte knibžda superdivų ir dievybių, ir visos jos čia veikia itin žeminančioje aplinkoje. Autorė bando suderinti labai rimtus socialinius klausimus su palyginti lengvabūdišku televizijos laidų formatu. (Be to, iškyla klausimas, ką daryti, kai gerosios divos virsta blogomis.)

4 SKYRIUS

Trumpa virve pririšta prie Heidės senelio / 212

Tik prieš savaitę autorė sužino, kad ji privalo pasistengti įkopti į Materhorną. Čia dar rašoma apie vaikus ir sūrį, taip pat apie aplinkinių elgesį, kuris jai šiek tiek kelia nerimą ir primena „Musių valdovą“.

5 SKYRIUS

Patrakusios Šeilos ir *Manos* kupinos moterys / 240

„Nuotykių divų“ komanda bando išsiaiškinti, kodėl Naująją Zelandiją valdo moterys: ministrė pirmininkė, Aukščiausiojo teismo teisėja ir maorių karalienė – visos yra moterys. Čia rasite ir donkichotišką bandymą sumedžioti vis išsprūstančią knygos *The Bone People* autorę.

6 SKYRIUS

Atrajojimas, prakaitas ir baimės / 296

Autorė drauge su tuaregų genties klajokliais, legendiniais „mėlynaisiais dykumos vyrais“, keliauja per Sacharą. O tada, paskatinta paveldėto stipraus konkurencijos geno, išsireikalauja leidimo dalyvauti kupranugarių lenktynėse su genties vyrais, kurie tai daro jau penkis tūkstančius metų. Labai prasta mintis.

Už uždarytų durų / 318

„Nuotykių divų“ komanda keliauja į Iraną, užsikrečia vakarietiška šydų nepakantumo manija ir tyrinėja „blogio ašį“, pasitelkusi būrelį keistų žmonių: taksi vairuotoją, dailininkę, poetę ir prezidento patarėją. Išvyka į grožio saloną suteikia skausmo, tačiau atveria akis.

Epilogas / 373

Autorė norėjo parašyti didingą ir iškilmingą knygos pabaigą, pateikti divų idėjos perspektyvą ir asmeninio dvasinio išsigelbėjimo vaizdinį. Užuot taip ir padariusi, ji išskrenda į Braziliją ir mokosi čiuožti banglente.

Prologas

„Po galais, mano kokono dienos baigėsi“, – pagalvoju stovėdama savo namų miegamajame Sietle ir spoksodama į sieną. Mano šeimoje „kokonai“ – savasties netekę gremėzdai iš „Kūnų grobikų įsiveržimo“*, kurie vaikšto po pasaulį atmerktoomis akimis, bet iš tikrųjų negyvena – buvo laikomi žemiausia būties forma. Švariai nulupau sienas, perdažiau jas baltai, pasikabinau didžiulius balto popieriaus lapus ir iškeverzojau ant jų skausmingai drovius pasižadėjimus ateičiai: ką nuveiksiu dėl savo KŪNO, SIELOS ir DARBO. Visos šios sritys buvo suskirstytos kategorijomis. Mano pilkoji kuprinė gulėjo kampe, padengta Indonezijos dulkių, o aš iš visų jėgų stengiausi laikytis įsikibusi taip sunkiai išsikovotos teisės į truputį saviraiškos.

Tuo metu į kambarį užėjo pas mane viešinti mama. „Ką visa tai reiškia?“ – paklausė ji spoksodama į sieną puošiantį savigalbos grafitį. Suveblenau jai šį bei tą apie galvų medžioklę, magiškuosius grybus Sumatroje ir mėginau paaiškinti, kaip visa tai prisideda prie kažko svarbaus. Ant liežuvio galo sukosi žodis, apibūdinantis mano naująjį moralinį veidą, ieškojau jam

* *Invasion of the Body Snatchers* (1978) – JAV fantastinis trileris, rež. Filipas Kaufmanas (*Philip Kaufman*) (čia ir toliau – vertėjos pastabos).

pavadinimo, ant kurio galėčiau sukabinti visą palengva ryškėjančią filosofinę sistemą, pagrįsiančią naują mano gyvenimo etapą. Tame žodyje turėjo tilpti galimybės ir individualumas. O užvis svarbiausia – jis turėjo būti labiau proaktyvus nei reaktyvus. Visada dievinusi keturių raidžių žodžius išpyškinau: „Diva.“

„Tu nori būti operos dainininkė? – pasitikslino mama. – Brangute, – švelniai pridūrė, – bet tu juk neturi klausos.“

Tiesa, man nesisekė pataikyti į natą, o ir tokiu biustu kaip tradicinės primadonos nesu apdovanota, be to, darbą aš jau turėjau – buvau knygų redaktorė.

Prieš išvykdamą mėnesiui į Sumatrą, dirbau feministinių leidinių leidybos įmonės *Seal Press* vyriausiąja redaktore – beje, jaučiausi pervargusi ir perdegusi. Darbas su knygomis, gvildenančiomis įvairiausias temas: nuo smurto šeimoje iki trečiosios feminizmo bangos ar kelionių nuotykių – man teikė džiaugsmo, vis dėlto daug metų prasėdėjus prie stalo tam tikros sielos dalys atrofavosi. Man reikėjo nuo teorijos pereiti prie veiklos, nuo proto prie intuicijos. Seniai tikėjau, kad nuotykiškai – tai gyvenimo būdas, ne vien savaitgalio pramoga, tačiau pati taip negyvenau. Nuotykis – kai atsiduodi tam, ko negali numatyti: tarkim, eini į parduotuvę už kampo, o atsiduri Australijos dykynėse. Sėdėdama tame medyje Sumatroje apsisprendžiau, kad kitas profesinis žingsnis turės numalšinti mano alkį politikai ir nuotykiams. Per kelis artimiausius mėnesius susidėliojo planas.

Ir leidyboje, ir gyvenime į viską ėmiau žvelgti per divų idėjos prizmę: pradėjau jungti į visumą taškus, veiksmus, padrikas užuominas ir formuoti iš jų idealus, apibūdinančius žmones, kuriais žaviuosi. Tai buvo rizikuoti nebijančios iš paprastų žmonių kilusios vedlės: menininkės, aktyvistės, politikės – moterys, prisidedančios prie pokyčių visame pasaulyje mikro

ir makro lygmenyse. Norėjau jas surasti, parodyti visiems jų darbus, prasiskverbti į jų sielas ir žiniasklaidos kraštovaizdį papildyti visai nauja ikonografijos forma.

Neturiu klausos? Didelio čia daikto. Čiupau jėga trykštančios *divos* vaizdinį ir suplakaiu jį su gyvenimo filosofija, kurią įkūnijo mano gerbiamos moterys. Iš viso to išėjo tobulas projekto pavadinimas: „Nuotykių divos“.

Klioviausi nuojauta, kad esama neapdainuotų svajotojų, galinčių atstovauti visai kitokiam valdymo būdui šiame pasaulyje, imperializmo ir fundamentalizmo jėgų plėšomame į priešingas stovyklas – tik pelnu besirūpinančių, kultūrinius skirtumus niveliuojančių tarptautinių korporacijų, kurios besivystančias pasaulio šalis išnaudoja kaip „detalėms skirtą automobilį“ Pirmojo pasaulio reikmėms, ir gentinių, regresyvių stovyklų, ginančių burkas, klitorektomijas, pritariančių abortų draudimui ir apskritai pasyviai žiūrinčių į nusistovėjusias nuostatas.

„Divų seserijai“ priklausančios damos – nuotykių divos – mano įsivaizdavimu ir atstovavo šiai alternatyvai, trečiajam būdui. Troškau leisti į kelionę ir patikrinti savo teoriją.

Ar galėtų jų valdymo būdas, vizija ir polinkis perrašyti nusistovėjusias taisykles, ženklinti naują pamažu besikuriančią imperiją? Ar bent jau būtų verta sukurti viešą tokios pasaulinės seserijos liudijimą? (Ar toji pasaulinė seserija apskritai *egzistuoja*?) Ar atkreipus į šiuos žmones pasaulio dėmesį, jų gebėjimas keisti pasaulį proporcingai išaugtų?

Tikra piligriminė kelionė leistų geriau suprasti, kaip žmonės gyvena ir kaip keičia pasaulį. Esu užkietėjusi keliautoja ir žinau, kad nerdamas į kitas kultūras ir skindamas aistros kelionėms vaisius gali pažvelgti į pasaulį pro platesnį, tikresnį vaizdą rodantį objektyvą. „Kelionės, – rašė Markas Tvenas (*Mark Twain*), – yra mirtinas ginklas prietarams, fanatizmui ir

siauraprotiškumui.“ Tad nors „divų seserijos“ principai susidėliojo labai lokaliai, aš buvau nusiteikusi veikti globaliai.

Subursiu komandą žmonių, kurie, kaip ir aš, tiki divomis ir žiniasklaidos galimybėmis suteikti joms daugiau galių. Mesiu darbą, užgniausiu pasididžiavimą spausdinta raide ir pasinaudosiu didžiausią globalinį poveikį turinčia žiniasklaidos priemone – televizija. Galų gale juk nubrėžti kylančios paradigmos kontūrus yra itin ambicinga užduotis, reikalaujanti drastiškų priemonių: tai tas pats kas griautum dailidės namą jo paties įrankiais. Kodėl nepasinaudojus televizija žmonių mąstymui *pakeisti*, užuot juos bukinus?

Taigi, mano planas buvo divų idėją perkelti į televiziją – ir į internetą, o dabar ir į šią knygą: šturmuoti priekabėms ir bauginimui naudojamą sakyklą ir sukurti susikertančių medijų imperiją. Žodį „imperija“ pasirinkau visai neatsitiktinai. „Imperializmas reiškia ketinimą įsikurti tau nepriklausančioje teritorijoje, esančioje toli nuo tavo paties valdų, kuri priklauso kitiems joje gyvenantiems žmonėms, ir ją valdyti“, – rašė velionis kultūros kritikas Edvardas Sedas (*Edward Said*), o tai perkeltine prasme atrodė gana tinkama sąvoka tokiai pretenzingai idėjai. Žinoma, aš kalbėjau tik apie televizijos seriale kūrimą, visai neketinau nukonkuruoti 30 *Rock*^{*}, tapti Tedu Turneriu (*Ted Turner*^{**}) nei grobti kieno nors žemių. Viena vertus, paprasčiausiai čiupinėjau su sintakse ieškodama įkvėpimo, kita vertus, buvau nusiteikusi rimtai: apie tai kalbėti atrodė verta.

Bet juk mano profesija buvo knygų leidyba, o apie televiziją ne kažin ką tenutuokiau. Net televizoriaus neturėjau.

Ko griebtis?

^{*} 30 *Rock* – populiari amerikietiška satyrinė situacijų komedija (2006–2013 m.).

^{**} Robert Edward (Ted) Turner III – Amerikos žiniasklaidos magnatas.

Paskambinti mamai.

Mano mama Džinė daug metų dirbo CBS* televizijos vietos žinių tarnyboje. Ji buvo metro penkiasdešimt penkių centimetrų ūgio iš prigimties energinga optimistė. Neturiu nė vieno iš šių jos bruožų, todėl pamaniau, kad komandoje mudvi puikiai papildytume viena kitą. Didžiąją savo karjeros dalį praleidusi milžiniškoje naujienų kompanijoje (daugiausia komentuodama sporto įvykius), mano nuomone, ji turėjo susigundyti proga padirbėti prie nepriklausomo projekto. Be to, aš žinojau, kad kelionėms po pasaulį ji neįstengs atsispirti. Kai buvau aštuonerių, mane ir kitus savo vaikus ji susigriebė iš mokyklos ir drauge su mūsų tėvu išsitempė į metų kelionę po Rytų ir Vakarų Europą bei tada dar gyvavusią Tarybų Sąjungą. Tai, kad dėl nuotykių ji sustabdė savo darbinę veiklą, patvirtina ją pačią esant truputį „divą“ (nors man praleista trečia mokyklos klasė vis dar atsirūgsta: iki šių dienų nemoku rašyti pasvirusiomis raidėmis ir skaičiuoti trupmenų). Džinė buvo mačiusi grafitį mano miegamajame, bet kai išdėsčiau jai savo didįjį planą, jos atsakymas skambėjo kažkaip panašiai:

„Brangute, televizija yra *labai* brangus reikalas, ypač gera televizija. Televizininkai mano, kad moterims tiesiog patinka verkšlenti, jie pateikia mus kaip seksualias paukštytes arba kaip aukas. Televizijoje svarbiausia įvaizdis, tačiau norint jį susikurti, reikės žiauriai daug *dirbti*. Kurdama serialą gali sugaišti ne vienus metus, kol atsiplėši nuo žemės... o daugumai tai niekada taip ir nepavyksta.“

„Be to, – pridūrė mama, – televiziją valdo trumparegiai die-dai.“

(Stojo ilga tyła.)

„Na gerai, aš sutinku“, – pagaliau tarė ji.

* CBS – Amerikos komercinis televizijos ir radijo laidų transliuotojas.

Užpildėme dokumentus, ant stalo paklojome po dešimt tūkstančių dolerių – taip gimė „Nuotykių divos“. Štai, prašom, Rupertai Murdochai*.

Bet kuris iš 500 sėkmingiausių įmonių generalinių direktorių jums pasakytų, kad pirmas dalykas, kurį reikia padaryti turint idėją, tai surinkti diskusijų grupę. Taigi susikviečiau savo draugus, išsitraukiau *High-8* filmavimo kamerą ir uždaviau klausimą: „Kas yra diva?“

„Eleonora Ruzvelt (*Eleanor Roosevelt*). Tai, kad turėdama toookių dantis ji visą savo gyvenimą turėjo ir tokią galią, verčia mane ja didžiutis“, – tarė Keitė.

„Tai savo galią pajutusi laisva moteris“, – atsakė Keisė, koja kilstelėjusi savo riedlentę.

„Na, tai panašu į Džordžo Klintono (*George Clinton*) „fanko“ apibrėžimą, – pareiškė Evelina. – *Diva* – tai stulbinanti visa jėga veikiančio erdvėlaivio galia.“

„Nepaisydama jokio kultūrinio spaudimo, ji klauso, ką kalba širdis“, – pasakė mano draugė Inga, kurios ketinau prašyti vesti kelionių patarimų rubriką „Nuotykių divų“ interneto svetainėje.

Paskutinę mūsų diskusijų grupės darbo dieną Inga priėjo prie manęs ir numetė ant kelių dėžutę.

„Pasižiūrėk“, – tarė atsargiai traukdama iš jos kokių dvidešimties centimetrų aukščio plastmasinę tamsiaodę lėlę su tvirtais žvilgančiais sparnais, apvilktą permatomu šviesiai mėlynos spalvos balerinos sijonėliu.

Dangaus šokėja.

* Keitas Rupertas Murdochas (*Keith Rupert Murdoch*) – australų kilmės Amerikos žiniasklaidos magnatas, vieno iš pačių didžiausių žiniasklaidos konglomeratų *News Corporation* įkūrėjas, valdybos pirmininkas ir vykdantysis direktorius.

„Ji atsiplėšia ir ima skristi. – Inga patraukė paleidimo mechanizmo virvelę, lėlė pakilo į orą ir vis atkakliau plasnodama sparnais ėmė suktis. – Ši lėlė stebuklinga. Ji atneš tau sėkmę. O sijonėlis tinka jai prie plaukų.“

„Visada laikysiu ją prie savęs, kad sektųsi“, – pažadėjau ir padėkojau Ingai už talismaną.

Užbaigusios darbą su diskusijų grupe mudvi su Džine nusprendėme, jog reikia nufilmuoti reklaminį vaizdo klipą iš skirtingų pasaulio vietų su įvairios kilmės divomis. Asmeninės santaupos tirpo greitai (ypač tai pajutome, kai, kaip bet kuri save gerbianti „pogrindinė grupė“, pirmiausia pasigaminome marškinėlius su užrašais).

Gerai. Taigi. Susumavusios savo dažnai skraidančių kelevių programos mylias, mes kūrybiškai apsiribojome trimis aplinkinėmis valstijomis.

Lara, žinau, tu buhalterė, bet štai čia kamera. Gal galėtum apsimesti, kad esi japonė filmų režisierė?

Evelina, gal galėtum pastovėti ant šios pakylos mojuodama kumščiu, tarsi dalyvautum asamblėjoje Keiptaune? Jeigu tai padarysi, panaudosime tavo paminėtą Džordžo Klintono citatą.

Steise, uoste stovi rusų krovininis laivas. Ar negalėtumei čiupti brezentinio maišelio ir apsimesti, kad esi rusė jūrininkė?

Stivai, Aliaskoje ketiname pakalbinti į tolimas sritis skraidančių pilotę. Gal padėtum mums tai nufilmuoti? Galėsime atsilygindamos padovanoti tau marškinėlius.

„Debe, – telefonu kreipiausi į savo seserį, kuri Jutos valstijoje vertėsi arklininkyste, – kaip manai, ar galėtum padėti mums nufilmuoti jojimo per Mongolijos stepę sceną?“

„Žinoma, – atsakė ji. – O jeigu pavažiuosite dykuma kokią valandą į pietus, nufilmuosite ir važinėjimąsi dviračiais po Sahara.“

Takomoje suradome net budistų vienuolį, kuris, norėdamas *prisidėti*, sutiko pritūpti prieš kamerą ir duoti patarimą.

Juosta su pristatymo įrašu iškeliauvo televizijų vadovams ir mes sulaukėme begalės kvietimų susitikti. Mudvi su Džine sukūrėme pristatymą, jame kaip ką tik iškeptos verslo magistrės strategiškai uoliai svaidėmės tokiais žodžiais kaip *sinergija*, *psichografija* ir *susikertančių medijų išskirtinumas*. Dažniausiai iš pradžių vadovai pareiškėdavo: „Mums tai patinka!“ Keista, tačiau paskui jie imdavo piešti tokią šou projekto versiją, kuri nė iš tolo nebebūdavo panaši į mūsų pateiktą viziją (o mes tikrai ją pateikdavome). Po daugybės mėnesių, per kuriuos stengėmės įsipiršti visam būriui televizijų, jų atsakymas buvo toks: įdomu, tačiau nežino, kaip pasielgti. Palaiko mūsų sumanymą, tačiau nenori įsipareigoti. Kartą netgi buvome nuėjusios visą kelį iki sutarties pasirašymo etapo, bet vėl sulaukėme neigiamo atsakymo. Dukart mes pačios atsisakėme pasirašyti sutartį, nes negalėjome eiti į kūrybinius kompromisus, kurių iš mūsų buvo prašoma.

Regis, dauguma transliuotojų buvo nepasirengę imtis projekto, apjungiančio įvairius žanrus, kuriame švaistomasi tokiomis frazėmis kaip *piligriminė merginų kelionė aplink pasaulį* ir yra jaučiamas politinis atspalvis.

Arba televizija tam nepasirengusi, arba mūsų pristatymas niekam tikęs, o pats projektas – visiškas šlamštas.

Tačiau mes į susiklosčiusią padėtį pažvelgėme ne kaip į nelaimę pranašaujantį perspėjimą, jog vertėtų atsisakyti sumanymo, o kaip į ženklą, kad viską reikia daryti pačioms. Vadinasi, pradėti kurti šou be transliuotojo paramos – žodžiu, su-

sidūrėme su reiškiniu, pasitaikančiu kiekvienam verslininkui ir lengviausiai paaiškinamu taip: „Jeigu jie nesupranta, tegul eina velniop.“ Bandomajam projektui finansuoti susirasime investuotojų, o rezultatas bus toks paveikus, kad galėsime paroduoti ir visą serialą.

Apsišarvavusi apsimestiniu pasitikėjimu savimi režiau kalbas tokiose organizacijose kaip *Outdoor Industry Council*. „Tik nuo mūsų visų priklauso, ar mūsų nuostatos bus matomos ir gėdžiamos. Šitaip mes išmėginsime rinką. Mūsų priemonės ir produktai džiugins įvairovę ir siųs žinią, kad šlovė, grožis ir turtais nebūtinai mus žavi, kad ne pagal juos renkamės savo ikonas...“

„Ar būtinai savo vizitinėje kortelėje turi rašyti „kūrybos despotė“? – po vieno ypač nesėkmingo susitikimo su potencialiais investuotojais paklausė Džinė.

„Nepasisėkė ne dėl mano kortelės. Iš pat pradžių nebuvo jokios vilties. Ar matei tą nuotrauką ant sienos, kurioje jis spaudžia ranką Reiganui (*Reagan*)? O tavo pastaba puikiai iliustruoja kartų skirtumą, į kurią mūsų projektas neketina atsižvelgti, – neatlyžau aš. – Tavo kartos moterys savo ateitį įsivaizdavo taip: padorus vyras ir galbūt koks nors darbelis. O štai maniškės, – pridūriau su lengva nostalgija ir nusivylimo gaida, – maniškės ateities planuose – *skraidymo aparatai*.“

Nors apsimėsdavau savo motinos nesiklausanti, dažniausiai viską girdėdavau. Be to, iš dalies ji buvo teisi. Tai buvo esminis konfliktas: maištavimas ir idealai nuolat ragais susiremdavo su finansinėmis ir rinkos realijomis. Divos mėgdžiotija manyje reikalavo, kad viskas būtų tiksliai taip, kaip noriu aš. Bet be cento likusi pienburnė televizijos prodiuserė nelabai galėjo sau tai leisti. Laikui bėgant išmokau nebenaudoti žodžio „feminizmas“, pabrėžti kelionių aspektą seriale ir sumenkinti pagrindinę socialinę temą.

Vis dėlto jau buvome spėjusios pavargti, nors dar nė kojos pro duris neiškėlėme.

„Džine, – kreipiausi į ją asmeniškai, su viltimi savo pralaimėjimo jausmą paskandinti jos optimizme, – gal tai iš tiesų prastas sumanymas. Na, kiekgi kraujo galime dėl to pralieti?“ Tuo metu mudvi kelis mėnesius kiauras dienas be jokio užmokesčio dirbome prie projekto, teturėdamos vieną darbuotoją Steisę Luis (*Stacy Lewis*) ir pustuzinį praktikantų.

„Juk perspėjau, kad tai ilgai užtruks, o sumanymas nepras-tas. Tu tik pažiūrėk, kaip domisi žiniasklaida, pažvelk į visus elektroninius laiškus. Mums pasiseks.“

Puiku. Nusipurčiau dulkes ir ketvirtą kartą sėdau peržiūrėti verslo plano.

Lėta pažanga varė neveltį, tačiau mus drąsino daugybė šį su-manymą remiančių žmonių, ir spauda, kuri, rašydama apie dar neįgyvendintą projektą, padėjo mums jį išsigryninti ir paleisti į pasaulį.

Tas laikotarpis pirmą ir paskutinį kartą leido man įžvelgti šiokią tokią prasmę Kevinio Kostnerio (*Kevin Costner*) filmuose: jeigu pastatysi jį, jie ateis*.

Reakcija į mūsų naujai sukurtą interneto svetainę palaikė dvasią ir leido patikėti, kad mums iš tiesų gali pavykti. Tinklaraščio skaitytojai iš viso pasaulio siūlė savo divas, prisiekinėjo mąstantys panašiai, pirkė marškinėlius... ir klausinėjo, kur ir kada planuojame vykti. Naudodamiesi jų pasiūlymais ir savo praktikantų tyrimų rezultatais mes kūrėme tarptautinį sąrašą moterų, apie kurias norėtume papasakoti savo seriale.

Per metus, kurių prirėkė pradėti „Nuotykių divų“ projektą, mes tvirtai tikėjome, kad galime nuveikti gerą darbą, netgi politinį, ir vis tiek galiausiai sąskaitoje turėti plusą. Išsiunti-

* Tikriausiai tai užuomina į Kevinio Kostnerio filmą *Field of Dreams*.

nėjome savo verslo planą. Griebėmės kiekvieno siūlo galo, iššniukštinėjome, kas be pinigų dar turi ir idealizmo, arba tiki, jog idealizmas gali padėti užsidirbti pinigų.

Ir kai ko pasiekėme.

Žingsnis po žingsnio, akcija prie akcijos, mes subūrėme grupelę investuotojų, pasiryžusių finansuoti bandomąjį projektą. Turėjome laisvas rankas planuoti jį savaip, nes nė cento negavome iš transliuotojų ar žiniasklaidos korporacijų. Galėjome susikrauti daiktus, leisti į kelią ir svajonę paversti tikrove...

Be abejo, aš neturėjau žalio supratimo, kad ši piligriminė kelionė ir darbas drauge su motina man kainuos daug kraujo ir nervų (nekalbu apie bylinėjimąsi, dezertyrus, parazitus ir galvosūkius, ką daryti, kai *gerosios divos pagenda*). Vis dėlto pažvelgus atgal atrodo, jog kone visas kraujas buvo dėl menstruacijų, o ir nervus retai kada užkabindavome gyvus. Buvau naivi ir idealistė. Tačiau, kaip sakė Helena Keler (*Helen Keller*) (šis posakis tapo mūsų verslo plano devizu): „Gyvenimas – tai drąsus nuotykis arba visiškas nulis.“

DANGAUS ŠOKĖJA

1 SKYRIUS

Tarp paradoksų

*Jau vien dėl socialinio teisingumo mes neturime teisės
versti žmones mirti iš nuobodulio.*

ASATA ŠAKUR (ASSATA SHAKUR), JUODŪJŲ PANTERŲ ORGANIZACIJOS
NARĖ, GYVENANTI TREMTYJE KUBOJE

Užsisegu sagtį, trukteliu saugos diržą žemyn, įtempiu jį ant pilvo ir kai ką pasižymiu ant slidoko higieninio maišelio, tuo metu du baltaodžiai vyrukai artinasi tarpu tarp sėdynių. Vienas jų – su dvasininko apykakle, antrasis – storapilvis, balansuojantis ant paskutinio vidutinio amžiaus laiptelio, nešasi mėlyną gimnastikos krepšį su aukso spalva išpieštomis raidėmis CIA*. Abu sudrimba man iš šonų.

Įstrigau tarp paradoksų.

Į Havaną skrendantis Kubos oro linijų sovietų gamybos lėktuvas „Yak-42“ atrodo taip, tarsi būtų kiek per ilgai vartytas centrifugoje. Lėktuvo viduje baisi netvarka: saugos diržai nutrūkę, kėdės išklibusios. Nerimą kelianti į dūmus panaši migla raitosi man aplink pėdas.

* CIA (Central Intelligence Agency) – Centrinė žvalgybos valdyba (CŽV).